

Jan Pelikán, Miroslav Hýbl a kolektiv

Rostliny čeledi
***Fabaceae* LINDL.**
(bobovité)
České republiky

(se zvláštním zaměřením na druhy významné pro zemědělství)

Lupinus angustifolius L. - lupina úzkolistá (vlčí bob úzkolistý), květ

druhu jsou vyšlechtěny sladké kultivary. Katalog OECD registruje 54 odrůd tohoto druhu, Společný katalog EU 39 odrůd. V České republice není registrována žádná domácí odrůda, jsou registrovány 3 zahraniční odrůdy (Boregine, Galant a Probor).

Lupinus albus L. - lupina bílá (vlčí bob bílý). Je to pravděpodobně nejdéle pěstovaný druh. Jednoletá, u nás nepůvodní, bylina s hlubokým větvicím se křovítkem kořenem. Bývala zřídka pěstována jako krmivo a k zelenému hnojení. Rostlina je nápadná svojí vzrůstností, dosahuje výšky 100 - 150 cm. Na vrcholu se lodyha větví. Květní hrozen je řídký, květy mají krátké stopky, jejich barva je bílá, často s modrým nebo růžovým odstínem. Namodralé zbarvení na vrcholu koruny je druhovým znakem. Je to druh převážně samoprašný. Lusky má přímé a nepukavé. Semena jsou větší než u lupiny žluté

Lupinus albus L.
- lupina bílá (vlčí bob bílý), květ

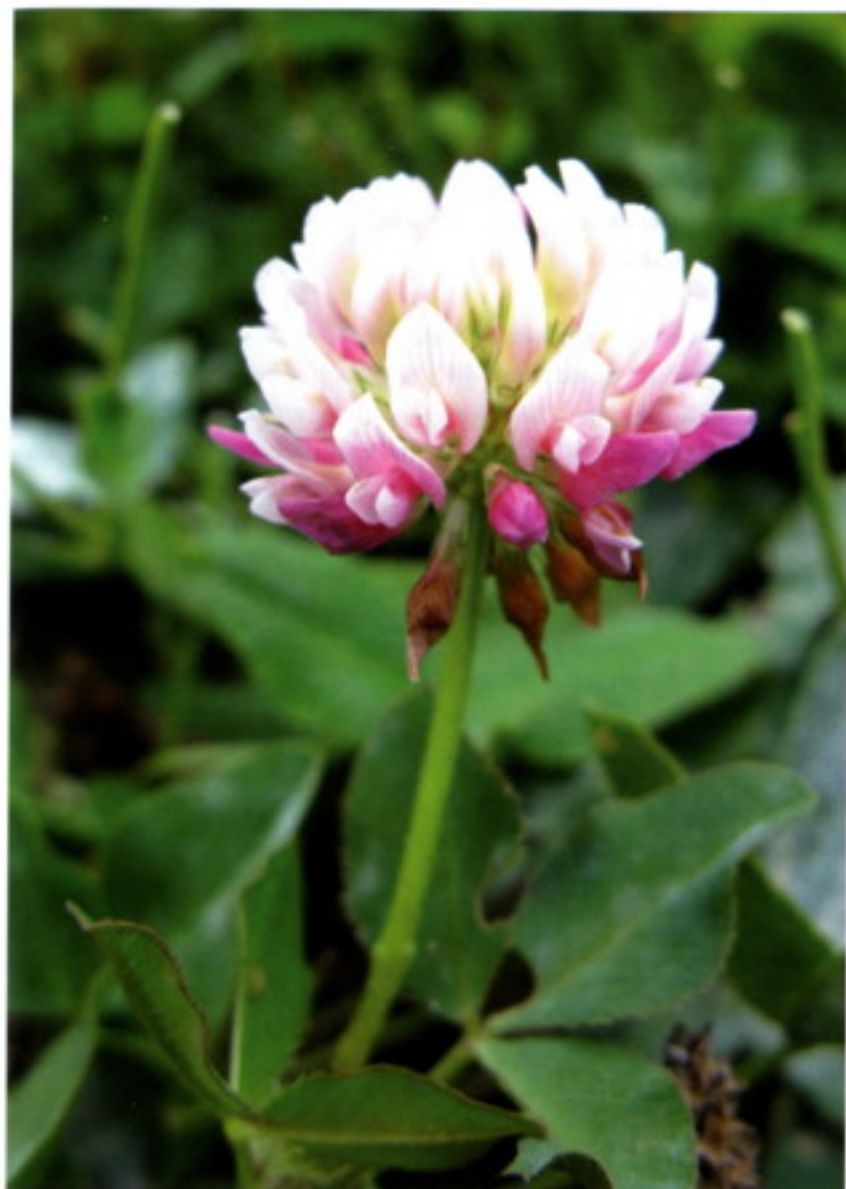
Lupinus albus L.
- lupina bílá (vlčí bob bílý), lusk

■ 4.33 *Trifolium* L. – jetel

Rod má okolo 300 druhů, hlavním centrem původního areálu jsou Malá Asie a jižní Evropa, některé druhy jsou však původní i v Jižní Americe a v Africe. Jetele jsou jednoleté až vytrvalé byliny s lodyhami přímými, vystoupavými až plazivými. Plazivé lodyhy mají schopnost zakořeňovat. U nás se vyskytuje 18 druhů jetelů.

Trifolium retusum L. – jetel otupený, jetel malokvětý. Jednoletý druh, od báze větvený, s tenkým kořenem. Četné lodyhy jsou poléhavé, vzpřímené nebo přímé. Rostliny jsou nízké, dorůstají do výšky 15–30 cm. Květy jsou drobné, růžově nebo bělavě zbarvené. Roste na výslunných travnatých a kamenitých stráních, při okrajích cest a v příkopech, nejčastěji na písčitých půdách.

Trifolium hybridum L. – jetel zvrhlý, taktéž známý pod názvem jetel švédský. Je to méně rozšířená kulturní pícnina, která se uplatňuje zejména na vlhkých a studených půdách v drsných podmínkách. Celá rostlina je měkká, šfavnatá a jen pomalu dřevnatí. Vyznačuje se přímým růstem a jeho lodyhy dorůstají do 65 cm. Květní hlávky jsou kulovité na dlouhých stopkách a mají bělavou, smetanovou, nejčastěji však růžovou barvu. Lusky obsahují 1 až 4 semena. Má méně vyvinutý kořenový systém než jetel luční. Největší množství hmoty produkuje v prvním užitkovém roce, v dalších letech výnosová křivka dosti rychle klesá, zvláště byl-li ponechán na semeno. Vůči drsným klimatickým podmínkám je odolný a netrpí holomrazy ani pozdními jarními mrazíky. V příznivých stanovištních podmínkách, především v jetelotravních porostech, vytrvává na stanovišti 3–5 let. V polních osevních postupech se ponechává na stanovišti pouze jeden užitkový rok a doporučuje se po seči zaorat. Na stanoviště má vyhraněné požadavky. Jeho pěstování určuje především dostatečná zásoba vody v půdě, na teplotu není náročný, naopak je velice otužilý. Do pastvin se nepoužívá, protože dieteticky nepůsobí tak příznivě jako jetel luční a silně nadýmá. Nepříznivou vlastností je jeho nahořklá chuť, proto je méně vhodný do

Trifolium hybridum L. – jetel zvrhlý (švédský)